

ວຽກວັດ ວິຊາ: ສຶກສາພົນລະເມືອງ ເດືອນ 5

ຊື່ສ.ນ ສູວັນນີ ຂະຫຍອງຫຼວງ	ຄະແນນ	ຄຳເຫັນຂອງອາຈານ
ຫ້ອງ 7/4A		

➤ ຄຳຖາມ

1. ສິດສະເໜີພາບຂອງພົນລະເມືອງແມ່ນຫຍັງ?
2. ພັນທະຂອງພົນລະເມືອງແມ່ນຫຍັງ?
3. ຄວາມສະເໝີພາບດ້ານສິດຂອງພົນລະເມືອງມີແນວໃດ?

➤ ຕອບ

1. ສິດສະເໜີພາບຂອງພົນລະເມືອງແມ່ນຫຍັງ?

ລັດຖະທຳມະນູນແຫ່ງ ສ.ປ.ປ ລາວ ໃນຫມວດທີ IV ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: ພົນລະ ເມືອງລາວ ແມ່ນຜູ້ທີ່ມີສັນຊາດລາວຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດຫມາຍ, ລັດຮັບຮູ້, ເຄົາລົບ, ປົກປ້ອງ, ຮັບປະກັນສິດທິມະນຸດ ແລະ ສິດທິພື້ນຖານຂອງພົນລະເມືອງ (ມາດຕາ 34); ພົນລະເມືອງລາວ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກຍິງ-ຊາຍ, ຖານະທາງສັງຄົມ, ລະດັບການສຶກສາ, ຄວາມ ເຊື່ອ ແລະ ຊົນເຜົ່າ ລວມແຕ່ມີຄວາມສະເໝີພາບຕໍ່ຫນ້າກົດຫມາຍ (ມາດຕາ 35); ພົນ ລະເມືອງລາວຜູ້ທີ່ມີອາຍຸ ສິບແປດປີ (18) ຂຶ້ນໄປມີສິດປ່ອນບັດ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີອາຍຸ ຊາວເອັດ ປີ (11) ຂຶ້ນໄປ ມີສິດສະຫມັກຮັບເລືອກຕັ້ງ (ເວັ້ນເສຍຜູ້ທີ່ເປັນບ້າ, ເສຍຈິດ ແລະ ຖືກສານຕັດອິດ ສະຫຼະພາບ) (ມາດຕາ36); ພົນລະເມືອງລາວຍິງ-ຊາຍມີສິດເທົ່າທຽມກັນ ໃນດ້ານການ ເມືອງ, ເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ ແລະ ຄອບຄົວ (ມາດຕາ37); ພົນລະເມືອງລາວມີສິດໄດ້ຮັບການສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າ, ຮຳຮຽນເພື່ອພັດທະນາຕົນເອງໃຫ້ມີຄວາມ ກ້າວຫນ້າ (ມາດຕາ 38); ພົນລະເມືອງລາວມີສິດເຮັດວຽກ ແລະ ປະກອບອາຊີບທີ່ບໍ່ຂັດ ກັບກົດຫມາຍ, ຜູ້ອອກແຮງງານມີສິດໄດ້ຮັບການພັກຜ່ອນ, ໄດ້ຮັບການປົ່ນປົວໃນເວລາ ເຈັບເປັນ, ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອໃນກໍລະນີຫມົດຄວາມສາມາດ ໃນການອອກແຮງງານ, ເສຍ ອົງຄະ, ເຖົ້າແກ່ ແລະ ກໍລະນີອື່ນໆຕາມກົດຫມາຍ (ມາດຕາ39); ພົນລະເມືອງລາວມີສິດ

ເສລີພາບໃນການຕັ້ງພູມລຳເນົາ ແລະ ການໄປມາຕາມທີ່ກຳໄລ້ໃນກົດຫມາຍ (ມາດຕາ 40); ພົນລະເມືອງ ລາວມີສິດຮ້ອງທຸກ, ຮ້ອງພ້ອງ ແລະ ສະເໜີຄວາມເຫັນຕໍ່ອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕໍ່ກັບບັນຫາທີ່ພົວພັນເຖິງ ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດສ່ວນລວມ ຫຼື ສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດສະເພາະຂອງຕົນ (ມາດຕາ 41); ພົນລະເມືອງ ລາວມີສິດໂດຍບໍ່ມີໃຜຈະ ລ່ວງລະເມີດ ທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ກຽດສັກສີ ແລະ ເຄຫາສະຖານ, ບໍ່ຖືກຈັບຕົວ ຫຼື ກວດຄົ້ນເຄຫາສະຖານຖ້າຫາກ ບໍ່ມີຄຳສັ່ງຂອງ ໄອຍະການ ຫຼື ສານປະຊາຊົນເຈັ້ນເສຍ ແຕ່ກໍລະນີທີ່ໄດ້ ກຳນົດໄວ້ໃນກົດຫມາຍ (ມາດຕາ 42); ພົນລະເມືອງລາວມີສິດເສລີພາບ ໃນການເຊື່ອຖື ຫຼື ບໍ່ເຊື່ອຖື ສາສະຫນາ (ມາດຕາ 43); ພົນລະເມືອງລາວມີສິດເສລີພາບ ໃນການປາກເວົ້າ, ຂີດຂຽນ, ໂຮມຊູມນູມ, ຈັດ ຕັ້ງສາມະຄົມ ແລະ ເດີນຂະບວນທີ່ບໍ່ຂັດກັບລະບຽບກົດຫມາຍ (ມາດຕາ 44); ພົນລະເມືອງລາວມີສິດ ເສລີພາບໃນການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ນຳໃຊ້ຄວາມກ້າວໜ້າທາງດ້ານ ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ປະດິດສ້າງ ສິລະປະ ວັນນະຄະດີ ແລະ ດຳເນີນການ ເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານ ວັດທະນະທຳ ທີ່ບໍ່ຂັດກັບລະບຽບກົດຫມາຍ (ມາດຕາ 45); ລັດປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຖືກກົດຫມາຍຂອງພົນລະ ເມືອງລາວທີ່ຢູ່ ຕ່າງປະເທດ (ມາດຕາ 46). ດັ່ງນັ້ນ, ສິດສະເໜີພາບຂອງພົນລະເມືອງ ລາວ ຈຶ່ງແມ່ນສິດສະເໜີພາບໃນ ດ້ານຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ, ການປົກປ້ອງ ແລະ ການຮັບປະກັນໂດຍລັດຕໍ່ຫນ້າກົດຫມາຍ.

2. ພັນທະຂອງພົນລະເມືອງແມ່ນຫຍັງ?

ລັດຖະທຳມະນູນແຫ່ງ ສ.ປ.ປ ລາວ ໃນຫມວດທີ IV ໄດ້ກຳນົດວ່າ: ພົນລະເມືອງ ລາວມີພັນທະ ເຄົາລົບລັດຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດຫມາຍ, ປະຕິບັດລະບຽບການອອກແຮງ ງານ, ລະບຽບການດຳລົງຊີວິດ ຂອງສັງຄົມ ແລະ ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍຂອງສັງຄົມ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ (ມາດຕາ 47); ພົນລະເມືອງລາວ ມີພັນທະເສຍພາສີ ແລະ ສ່ວຍສາ ອາກອນຕາມລະບຽບກົດຫມາຍ (ມາດຕາ 48); ພົນລະເມືອງລາວມີ ພັນທະປົກປັກຮັກສາ ປະເທດຊາດ ແລະ ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ, ປະຕິບັດພັນທະການທະຫານ ຕາມທີ່ໄດ້ ກຳນົດໄວ້ໃນກົດຫມາຍ (ມາດຕາ 49) ຊາວຕ່າງດ້າວ ແລະ ຜູ້ບໍ່ມີສັນຊາດກໍມີສິດໄດ້ຮັບ ການປົກປ້ອງສິດ ແລະ ເສລີພາບຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດຫມາຍຂອງ ສ.ປ.ປ ລາວ, ມີສິດຮ້ອງພ້ອງຕໍ່ສານ ແລະ ອົງການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງ ສປປ ລາວ, ມີພັນທະເຄົາລົບລັດ ຖະທຳມະນູນ ແລະ ກົດຫມາຍຂອງ ສປປ ລາວ (ມາດຕາ 50) ດັ່ງນັ້ນ, ພັນທະຂອງພົນ ລະເມືອງລາວເປັນພາລະຫນ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງພົນລະເມືອງ ທຸກໆຄົນທີ່ຕ້ອງໄດ້ເຄົາລົບ, ປະຕິບັດຕາມ ແລະ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນວຽກງານຂອງຊາດຢ່າງສະ ເໝີພາບ ຕາມລະບຽບກົດຫມາຍທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.

3. ຄວາມສະເໝີພາບດ້ານສິດຂອງພົນລະເມືອງມີແນວໃດ?

ຄວາມສະເໝີພາບດ້ານສິດຂອງພົນລະເມືອງລາວສະແດງອອກໃນແຕ່ລະດ້ານດັ່ງນີ້:

- ພົນລະເມືອງລາວມີຄວາມສະເໝີພາບດ້ານສິດ ໃນການມີສັນຊາດລາວຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.
- ພົນລະເມືອງລາວມີຄວາມສະເໝີພາບຕໍ່ຫນ້າກົດໝາຍ.
- ພົນລະເມືອງລາວ ຜູ້ທີ່ມີອາຍຸ ສືບແປດ ປີຂຶ້ນໄປມີສິດປ່ອນບັດ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີອາຍຸ ຊາວເອັດປີ ຂຶ້ນໄປມີສິດສະຫມັກຮັບເລືອກຕັ້ງ (ເວັ້ນເສຍຜູ້ທີ່ເປັນບ້າ, ເສຍຈິດ...)
- ພົນລະເມືອງລາວຍິງ-ຊາຍມີສິດເທົ່າທຽມກັນໃນດ້ານການເມືອງ, ເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ ແລະ ຄອບຄົວ.
- ມີຄວາມສະເໝີພາບດ້ານສິດໄດ້ຮັບ ການສຶກສາອຳນາດ, ຍົກສູງຄວາມກ້າວໜ້າ
- ມີຄວາມສະເໝີພາບດ້ານສິດມີວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ປະກອບອາຊີບທີ່ບໍ່ຂັດກັບກົດໝາຍ, ຜູ້ອອກແຮງງານມີສິດໄດ້ຮັບການພັກຜ່ອນ, ໄດ້ຮັບການປົນປົວໃນເວລາ ເຈັບເປັນ, ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອໃນກໍລະນີໜີ້ໄດ້ຄວາມສາມາດໃນການອອກແຮງງານ, ເສຍອົງຄະ, ເຖົ້າແກ່ ແລະ ກໍລະນີອື່ນໆຕາມກົດໝາຍ.
- ມີສິດເສລີພາບໃນການຕັ້ງພູມລຳເນົາ ແລະ ການໄປມາຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.
- ມີຄວາມສະເໝີພາບໃນການຮ້ອງທຸກ, ຮ້ອງຟ້ອງ ແລະ ສະເໜີຄວາມເຫັນຕໍ່ອົງ ການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕໍ່ກັບບັນຫາທີ່ພົບພັນເຖິງສິດ ແລະ ພົນປະໂຫຍດສ່ວນລວມ ຫຼື ສິດ ແລະ ພົນປະໂຫຍດສະເພາະຂອງຕົນ.
- ພົນລະເມືອງລາວມີສິດ ໂດຍບໍ່ມີໃຜຈະລ່ວງລະເມີດທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ກຽດສັກສີ ແລະ ເຄຫາສະຖານ, ບໍ່ຖືກຈັບຕົວ ຫຼື ກວດຄົ້ນເຄຫາສະຖານຖ້າຫາກບໍ່ມີຄຳສັ່ງ ຂອງໄອຍະການ ຫຼື ສານປະຊາຊົນເວັ້ນເສຍແຕ່ກໍລະນີທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.
- ມີຄວາມສະເໝີພາບດ້ານສິດເສລີພາບໃນການເຊື່ອຖື ຫຼື ບໍ່ເຊື່ອຖືສາສະໜາ.
- ມີຄວາມສະເໝີພາບດ້ານສິດເສລີພາບໃນການປາກເວົ້າ, ຂີດຂຽນ, ໂຮມຊູມນູມ, ວັດຕັ້ງສະມາຄົມ ແລະ ເດີນຂະບວນທີ່ບໍ່ຂັດກັບລະບຽບກົດໝາຍ.

- ພົນລະເມືອງລາວມີສິດເສລີພາບໃນການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ນຳໃຊ້ຄວາມກ້າວໜ້າດ້ານ ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ, ປະຕິດສ້າງສິລະປະວັນນະຄະດີ ແລະ ດຳເນີນການເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານວັດທະນະທຳທີ່ບໍ່ຂັດກັບລະບຽບກົດຫມາຍ.

- ລັດປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຖືກກົດຫມາຍຂອງ ພົນລະເມືອງລາວທີ່ອາໄສຢູ່ຕ່າງປະເທດ.